

รายวิชา ประวัติศาสตร์

รหัสวิชา ส๒๑๑๐๔

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

เรื่อง ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน

ครูผู้สอน

ครูอาทิตย์

ชัยเทพา

ครูจงรักษ์

แสนอ่อน

ประชาคมการเมืองและ ความมั่นคงอาเซียน

จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านความรู้

วิเคราะห์สาระสำคัญของประชาคมการเมือง
และความมั่นคงอาเซียนได้

จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านทักษะและกระบวนการ

สร้างผลงานเกี่ยวกับประชาคมการเมือง
และความมั่นคงอาเซียนได้

จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านคุณลักษณะ

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๑. ใฝ่เรียนรู้
๒. มุ่งมั่นในการทำงาน

จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านคุณลักษณะ

คุณลักษณะเฉพาะ

เห็นความสำคัญของสามเสาหลักอาเซียน

“๓ เสาหลักอาเซียน”

 แนวคำตอบ : ๓ เสาหลักอาเซียน คือ ความร่วมมือ
๓ เรื่องหลักของอาเซียน ประกอบด้วย ด้านการเมืองและ
ความมั่นคง ด้านเศรษฐกิจ และด้านสังคมและวัฒนธรรม

ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน (ASEAN Political-Security Community - APSC)

กิจกรรม

ครูแบ่งนักเรียนกลุ่มละ ๔ คน โดยให้แต่ละคนมีบทบาทหน้าที่ดังนี้

- คนที่ ๑ เป็นเจ้าเมือง ทำหน้าที่เป็นผู้นำ และผู้วางแผนการให้สมาชิกในกลุ่มร่วมกันทำงานที่ได้รับมอบหมายจนสำเร็จ
- คนที่ ๒ เป็นขุนศึก ทำหน้าที่เป็นผู้ทำงานหลักของกลุ่ม

กิจกรรม

- คนที่ ๓ เป็นจิตรกร ทำหน้าที่เป็นผู้ออกแบบผลงานของกลุ่มให้สวยงาม
- คนที่ ๔ เป็นนักร้อง ทำหน้าที่เป็นผู้นำเสนอผลงานและสาระสำคัญตามโจทย์ที่กลุ่มได้รับ

กิจกรรม

นักเรียนทุกกลุ่มศึกษาใบความรู้ เรื่อง ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน (ASEAN Political - Security Community - APSC) แล้วสรุปสาระสำคัญลงในกระดาษปรี๊ฟพร้อมตกแต่งให้สวยงาม โดยใช้เวลาทำงานประมาณ ๒๐ นาที

ใบความรู้ เรื่อง ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน (ASEAN Political - Security Community - APSC)

PRASEAN การเมืองและความมั่นคงอาเซียน (ASEAN Political - Security Community - APSC)

โดย : กองอาเซียน 1

1. ภาพรวม

• ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียนเป็นกลไกสืบเนื่องจาก Bali Concord II (ซึ่งเดิมทีกลไกใช้คำว่า ASEAN Security Community) แต่ได้รับการก่อตั้งเป็นทางการภายหลัง จากที่กฎบัตรอาเซียนมีผลบังคับใช้ในเดือนธันวาคม 2551 แม้ว่าประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียนไม่เน้นการมีนโยบายต่างประเทศและความมั่นคงร่วมกัน อีกทั้งไม่ได้พยายามที่จะมี convergence criteria เหมือนสหภาพยุโรป แต่ประชาคมการเมืองและความมั่นคงพยายามที่จะหาจุดยืนร่วมกันในหลายเรื่องเพื่อสร้างฐานที่มั่นคงสำหรับสันติภาพ และเสถียรภาพในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

2. เป้าหมาย

• ตามเอกสารแผนงานการจัดตั้งประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน อาเซียนได้ตกลงที่จะให้ประชาคมการเมืองและความมั่นคง มีเป้าหมายสำคัญ 3 ประการ ดังนี้

2.1 ประชาคมที่มีกติกาและมีการพัฒนาค่านิยมและบรรทัดฐานร่วมกัน (A rules-based community of shared values and norms) ซึ่งมี 2 หลักการที่ต้องยึดมั่นควบคู่กันไปซึ่งกันและกัน กล่าวคือ

- 1) การไม่แทรกแซงกิจการภายใน และ
- 2) การส่งเสริมค่านิยมของประชาคม (Community values)

2.2 ประชาคมที่ทำให้ภูมิภาคมีความเป็นเอกภาพ มีความสงบสุข มีความแข็งแกร่ง พร้อมทั้งมีความรับผิดชอบร่วมกัน เพื่อแก้ไขปัญหาความมั่นคงที่ครอบคลุมในทุกมิติ (A cohesive, peaceful and resilient region with shared responsibility for comprehensive security) ซึ่งเป็นความพยายามที่จะส่งเสริมให้อาเซียนพึ่งพาอาศัยกลไกของตนมากขึ้น ในการแก้ไขปัญหาและความท้าทายต่างๆ ในภูมิภาค (อีกทั้งเป็นประเด็นที่อินโดนีเซียผลักดันมากที่สุด)

2.3 ประชาคมที่ทำให้เป็นภูมิภาคที่มีพลวัต และมองไปยังโลกภายนอกที่มีการรวมตัวและลักษณะพึ่งพาซึ่งกันและกันมากยิ่งขึ้น (A dynamic and outward looking region in an increasingly integrated and interdependent world) ซึ่งสะท้อนถึงการที่อาเซียนยอมรับว่าไม่ควรมุ่งเพียงเรื่องภายใน แต่เน้นการสร้างหุ้นส่วนกับโลกภายนอกให้บรรลุเป้าหมายร่วมกัน

3. สถานะล่าสุด

- ปัจจุบันเสถียรภาพเมืองและความมั่นคงอาเซียน มีความคืบหน้าในการส่งเสริมการแลกเปลี่ยนข้อมูลและประสานท่าทีมากยิ่งขึ้น ในเรื่องที่มีนัยทางนโยบายและการเมืองของภูมิภาคโดยการดำเนินการขับเคลื่อนเสถียรภาพเมืองและความมั่นคงอาเซียน จัดตั้งโดยคณะมนตรีประชาคมการเมืองและความมั่นคง ซึ่งประชุมปีละ 2 ครั้งเป็นอย่างน้อย
- ประเด็นที่ประชาคมฯ ให้ความสำคัญใน 1-2 ปี ที่ผ่านมาก็คือการส่งเสริมให้กลไกอาเซียนต่างๆ กล่าวคือ Sectoral Bodies เน้นการประสานงานเพื่อแก้ไขปัญหาของ Cross-Cutting Issues ซึ่งเป็นประเด็นที่คาบเกี่ยวกับกลไกต่างๆ ในการนี้ ตัวอย่างสำคัญที่ประชาคมฯ กำลังพิจารณาอย่างต่อเนื่องคือ ความเสี่ยงของการส่งเสริมความเชื่อมโยงในภูมิภาคหรือ inherent risks of enhanced ASEAN connectivity ซึ่งรวมถึงอาชญากรรมข้ามชาติ และผลกระทบทางด้านลบต่างๆ เช่น ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและปัญหาสาธารณสุข ซึ่งเป็น Non-Traditional Security Issues แบบหนึ่ง

4. บทบาทของไทยในด้านการเมืองและความมั่นคง

- เร่งให้กฎบัตรอาเซียนมีผลบังคับใช้ในช่วงที่ไทยเป็นประธานอาเซียน (ธันวาคม 2551)
- จัดตั้งและผลักดันการดำเนินการของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนระหว่างรัฐบาลอาเซียนว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (ASEAN Intergovernmental Commission on Human Rights- AICHR)
- รับรองและผลักดันการปฏิบัติตามแผนการจัดตั้งประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน
- ส่งเสริมให้คณะมนตรีของประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียนมีผลงานเป็นรูปธรรม เช่น การส่งเสริมความร่วมมือด้านการรักษาสันติภาพในภูมิภาค

- ยกกระตบบทบาทของรัฐมนตรีกลาโหมอาเซียนในด้านการจัดการภัยพิบัติ และความร่วมมือกับภาคประชาสังคมในการแก้ไข Non-Traditional Security Threats
- ผลักดันให้สหรัฐฯ เข้าเป็นภาคีสันธิสัญญามิตรภาพและความร่วมมือในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Treaty of Amity and Cooperation in Southeast Asia- TAC)
- ผลักดันให้เขตปลอดอาวุธนิวเคลียร์ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Southeast Asia Nuclear Weapon-Free Zone- SEANWFZ) มีบทบาทมากยิ่งขึ้นในเวทีระหว่างประเทศ และสร้างเสถียรภาพในอาเซียน
- ส่งเสริมให้อาเซียนเป็นเขตปลอดอาวุธที่มีอำนาจทำลายล้างสูง
- ส่งเสริมให้มีความโปร่งใสด้านนโยบายและข้อมูลทางทหารในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
- ส่งเสริมมาตรการสร้างความไว้วางใจ (Confidence Building Measures- CBMs) และการทูตเชิงป้องกัน (Preventive Diplomacy) ในกรอบการประชุมอาเซียนว่าด้วยความร่วมมือด้านการเมืองและความมั่นคงในภูมิภาค เอเชีย-แปซิฟิก (ASEAN Regional Forum- ARF)
- ส่งเสริมให้ภาคประชาสังคมมีส่วนร่วมในกระบวนการอาเซียน

5. ประเด็นที่มีความสำคัญลำดับต้น ของไทยในการสร้างประชาคมการเมืองและความมั่นคง

- ส่งเสริมค่านิยมของประชาธิปไตย ธรรมภิบาล และหลักการนิติธรรมในอาเซียน โดยมุ่งเน้นประโยชน์ของประชาชนเป็นที่ตั้ง
- ส่งเสริมความร่วมมือกับภาคประชาสังคมในงานของประชาคมการเมืองและความมั่นคง โดยใช้หัวข้อการหารือเป็นตัวตั้งในการเชิญองค์กรที่มีใช่ของรัฐบาล ในการแก้ไขปัญหา Non-Traditional Threats เช่น เรื่องการบริหารจัดการภัยพิบัติอาชญากรรมข้ามชาติ เช่น การค้ายาเสพติดและการค้ามนุษย์ เป็นต้น และมุ่งดำเนินภารกิจทางมนุษยธรรมมากกว่าด้านการเมือง
- ส่งเสริมให้มีความโปร่งใสมากขึ้นระหว่างฝ่ายกลาโหมอาเซียน โดยการแลกเปลี่ยนข้อมูลเรื่อง Arms Modernization และการส่งผู้สังเกตการณ์ในการซ้อมรบ ควรมีความร่วมมือกันให้มากยิ่งขึ้นในเรื่องการบริหารจัดการภัยพิบัติและการปฏิบัติการรักษาสันติภาพ
- ส่งเสริมความร่วมมือของอาเซียนในการแก้ปัญหาร่วมกัน เช่นในเรื่องของ (1) ปฏิบัติการรักษาสันติภาพ (2) การบริหารจัดการภัยพิบัติ โดยเฉพาะการจัดทำระบบและยุทธศาสตร์บูรณาการโดยประสานการทำงานของฝ่ายพลเรือนฝ่ายกลาโหมอาเซียน และสำนักเลขาธิการอาเซียน และ (3) การส่งเสริมความมั่นคงทางทะเลและการปราบปรามโจรสลัด

6. ปัญหาอุปสรรคและความท้าทาย (Challenges)

- ปัญหาอุปสรรคสำคัญที่สุดในเสาการเมืองและความมั่นคงอาเซียนคือการสร้างค่านิยมร่วมกัน เนื่องจากความหลากหลายของวัฒนธรรมการเมือง (Political Culture) ของประเทศสมาชิกอาเซียน และการที่แต่ละประเทศยังไม่มุ่งไปสู่การสร้างผลประโยชน์ร่วมกันของประชาคมอย่างชัดเจน ส่วนหนึ่งของปัญหาเกิดจากการที่ระบบสถาบันของอาเซียนที่จะช่วยส่งเสริมค่านิยมอาเซียนยังอ่อนแอ โดยเฉพาะสำนักเลขาธิการอาเซียน

- ความท้าทายสำคัญอีกประการหนึ่งคือ การที่ยังมีประเด็นที่มีความอ่อนไหวสูงในแต่ละประเทศสมาชิกต่างๆ หรือระหว่างประเทศสมาชิก ซึ่งสร้างข้อจำกัดให้กับการที่อาเซียนจะใช้กลไกของตนได้ การเผชิญหน้าและแก้ไขปัญหาคความท้าทายเหล่านี้ เช่นกรณีที่เกิดขึ้นกับทุกประเทศ ไม่ประสงค์ที่จะให้อาเซียนมายุ่งเกี่ยวกับปัญหาภายในประเทศ แม้ว่าปัญหาดังกล่าวจะมีนัยหรือผลกระทบในระดับภูมิภาคก็ตาม เช่นเรื่องพัฒนาการในเมียนมาร์ หรือปัญหาหมอกควัน เป็นต้น อีกทั้งไม่ประสงค์ให้อาเซียนมายุ่งเกี่ยวกับปัญหาทวีปเอเชียโดยเฉพาะปัญหาเขตแดน (ซึ่งในกรณีของข้อขัดแย้งระหว่างสิงคโปร์กับมาเลเซียในปี 2552 ทั้งสองประเทศได้ใช้กลไกของ International Court of Justice (ICJ) มากกว่ากลไกอาเซียนในการแก้ข้อพิพาททางเขตแดน)

- แม้ว่าอาเซียนจะพยายามสร้างหลักการของ ASEAN centrality ในภูมิภาค แต่ปฏิสัมพันธ์ ระหว่างมหาอำนาจได้สร้างข้อจำกัดให้กับอาเซียนในการที่จะผลักดันให้กลไกต่างๆ ในภูมิภาคเป็น ASEAN agenda ในเรื่องของความมั่นคงในภูมิภาค นอกจากนี้ โดยที่ความมั่นคงในภูมิภาคยังต้องพึ่งพาอาศัยบทบาทของประเทศนอกภูมิภาค ดังนั้น อาเซียนยังจำเป็นต้องสร้างหุ้นส่วนสำคัญกับประเทศนอกภูมิภาค และในบางกรณี ยังต้องใช้วิธีการ Balance of Power เพื่อไม่ให้มหาอำนาจใดมาครอบงำภูมิภาค

- ปัญหาอุปสรรคอีกอันหนึ่งคือการที่ยังไม่มีความไว้วางใจระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน เนื่องจากประเทศต่างๆ ยังอยู่ในสภาพที่ต้องแข่งขันแย่งชิงผลประโยชน์ระหว่างกัน เช่น ในเรื่องการแสวงหาผลประโยชน์จากทรัพยากรทางทะเล ซึ่งมีส่วนให้เกิดความตึงเครียดมากขึ้นในทะเลจีนใต้ เป็นต้น

ใบกิจกรรม เรื่อง APSC ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน

ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน

(ASEAN Political - Security Community - APSC)

เป้าหมาย/วัตถุประสงค์ :

.....

.....

.....

ใบกิจกรรม เรื่อง APSC ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน

สาระสำคัญ/การดำเนินการ :

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ใบกิจกรรม เรื่อง APSC ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน

ปัญหา/อุปสรรค/ความท้าทาย :

.....

.....

.....

.....

เฉลย ใบกิจกรรม เรื่อง APSC ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน

ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน

(ASEAN Political - Security Community - APSC)

เป้าหมาย/วัตถุประสงค์ :

..... เพื่อเสริมสร้างและธำรงไว้ซึ่งสันติภาพและความมั่นคงของภูมิภาค เพื่อให้ประเทศ
..... ในภูมิภาค อยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขและสามารถแก้ไขปัญหาและความขัดแย้งโดยสันติวิธี
.....

เฉลย ใบกิจกรรม เรื่อง APSC ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน

สาระสำคัญ/การดำเนินการ :

- ๑) มีกฎเกณฑ์และค่านิยมร่วมกัน มีกิจกรรมต่าง ๆ ที่จะร่วมกันทำเพื่อสร้างความเข้าใจในระบบสังคม วัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ที่แตกต่างของประเทศสมาชิก ส่งเสริมพัฒนาการทางการเมืองไปในทิศทางเดียวกัน
- ๒) ส่งเสริมความสงบสุขและรับพิตชอบในการรักษาความมั่นคงทุกด้าน มาตรการสร้างความไว้วางใจ และการระงับข้อพิพาทโดยสันติ ให้ประเทศสมาชิกอาเซียนอยู่ด้วยกันโดยสงบสุขและไม่มีความหวาดระแวง และขยายความร่วมมือเพื่อต่อต้านภัยคุกคามรูปแบบใหม่
- ๓) การมีพลวัตและปฏิสัมพันธ์กับโลกภายนอก เพื่อเสริมสร้างบทบาทของอาเซียนในความร่วมมือระดับภูมิภาค ตลอดจนความสัมพันธ์ที่เข้มแข็งกับมิตรประเทศ และองค์การระหว่างประเทศ

เฉลย ใบกิจกรรม เรื่อง APSC ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน

ปัญหา/อุปสรรค/ความท้าทาย :

.....

.....

.....

.....

บทเรียนครั้งต่อไป

เรื่อง บทบาทของอาเซียน

ดาวน์โหลดเอกสารได้ที่ www.dltv.ac.th

รายวิชาประวัติศาสตร์
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

